

Prof. dr hab. Janina Rudnicka
Dziedzina sztuki plastyczne, dyscyplina sztuki piękne
Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku
Wydział Rzeźby i Intermediów
dnia 28 marca 2018 roku

**Ocena dorobku artystycznego oraz rozprawy doktorskiej
mgr Karoliny PIETRZYK pod tytułem: „Dotrzymaj tempa sztuce”
sporządzona w związku z przewodem doktorskim
w dziedzinie sztuki plastyczne, w dyscyplinie sztuki piękne,
wszczętym przez Radę Wydziału Grafiki Akademii Sztuk Pięknych
w Warszawie**

Zleceniodawca recenzji:

Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie Wydział Grafiki, pismo z dnia 30 stycznia 2018 roku informujące o powierzeniu funkcji recenzenta rozprawy doktorskiej oraz oceny dorobku artystycznego Pani mgr **Karoliny PIETRZYK** (nr pisma WG/089/17/18/IC/D).

Do zlecenia dołączono dokumentację złożoną przez doktoranta:

1. Dokumentację fotograficzną artystycznej części pracy doktorskiej;
2. Opis pracy doktorskiej w języku polskim i języku angielskim wraz z opinią promotora;
3. Dokumentacja dorobku artystycznego (portfolio), działalności artystycznej i dydaktycznej;

Dane doktoranta:

Pani mgr **Karolina PIETRZYK** ukończyła studia drugiego stopnia na kierunku *Grafika*, prowadzone w formie niestacjonarnej w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Pracę magisterską przygotowała pod opieką profesora Mieczysława Wasilewskiego w Pracowni plakatu na Wydziale Grafiki. Dyplom magistra sztuki otrzymała 24 lutego 2012 roku. Wcześniej w latach 2006 - 2009 studiowała w Kazimierzu Dolnym uzyskując tytuł licencjata w zakresie grafiki projektowej w Kolegium Sztuk Pięknych prowadzonym przez Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej.

Informacji o przebiegu studiów doktoranckich Pani mgr **Karolina PIETRZYK** nie podała.

RECENZJA

1. Ocena dorobku artystycznego (§ 12 ust. 2 pkt 2 Rozporządzenia)

Przedstawiona przez Panią mgr **Karolinę PIETRZYK** dokumentacja dorobku artystycznego unaocznia charakterystyczne cechy twórczości doktorantki. Należy do nich koncentracja na rysunku dla którego fundamentalnym środkiem wyrazu jest linia. W przypadku twórczości doktorantki to właśnie spersonalizowana kreska wyznaczona tuszem, pędzlem czy ołówkiem stała się podstawowym środkiem wypowiedzi artystycznej. Dominuje ona w niewerbalnym komunikacie niesionym przez rysunek, i w konsekwencji cała autorska kreacja, ta stricte artystyczna jak i projektowa została jej podporządkowana.

Ta dwoistość/Ten dualizm zastosowania linii, na dwóch wydawałoby się różnych polach aktywności twórczej dowodzi, że rozpoznawalny element dynamicznej kreski jest ściśle sprzężony z potrzebą tworzenia wizualnej wypowiedzi, bez znaczenia jakie jest końcowe przeznaczenie zobrazowanego komunikatu. W wyniku procesu twórczego powstają prace prezentowane w obiegu galeryjnym lub projektowe, w których charakterystyczna dla doktorantki kreska buduje syntetyczny lub narracyjny znak graficzny.

Zestaw prac rysunkowych ujętych w dostarczonej dokumentacji podzielony został przez Panią mgr **Karolinę PIETRZYK** na jedenaście kategorii:

1. Rysunek w przestrzeni
2. Rysunek w muzyce
3. Rysunek w formacie
4. Rysunek a światło
5. Rysunek odrzucony
6. Rysunek na płótnie
7. Rysunek w kolorze
8. Rysunek w reklamie
9. Rysunek w Internecie
10. Rysunek w plakacie
11. Rysunek w ilustracji

Dokonane przez doktorantkę pogrupowanie własnej twórczości w zakresie rysunku ujawnia szerokie spektrum podejmowanych przez nią artystycznych wyzwań w kontekście użytego medium. Wskazanie przez Panią mgr **Karolinę PIETRZYK** jedenaście rozpoczętych dotychczas obszarów zainteresowań a także prób osadzenia rysunku w realnym świecie społecznego przekazu dowodzi, że doktorantka jest osobą poszukującą i otwartą na poszerzanie spektrum odbioru sztuk wizualnych. Dzieła powstałe przed doktoratem, są zazwyczaj wynikiem poszukiwania i dochodzenia do prezentacji finalnej. Skoncentrowane są na postawionej w doktoracie tezie czyli w przypadku obszaru sztuki na założeniu artystycznym kumulującym zdobyte wcześniej doświadczenia.

Sporym przeoczeniem dokumentacji prezentującej dorobek artystyczny Pani mgr **Karoliny Pietrzyk** jest brak zamieszczenia przy poszczególnych pracach tytułów, opisów i dat ich powstania czy upublicznienia. Fakt ten uniemożliwia prześledzenie chronologicznego rozwoju twórczości artystki a także kształtowania jej artystycznej osobowości. Rozumiem, że dzieło nie musi mieć tytułu, lecz w przypadku dochodzenia do doktoratu ważny jest rozwiązywany problem, następnie wyeksplikowany za pośrednictwem języka wizualnego. Właśnie tytuł ujawnia zazwyczaj kontekst pracy, emocjonalne, wyrażeniowe czy techniczne stanowisko, które argumentuje powołanie dzieła. Dlatego jeżeli nie mamy tytułu, to na potrzeby recenzenta, rysunkom towarzyszyć powinien komentarz ujawniający świadomość działania doktorantki, analizujący proces twórczy lub opisujący wyciągnięte wnioski wraz z ewentualnie poniesionymi porażkami, także w powiązaniu z twórczością innych.

Utrudnienia w odnoszeniu się do wybranych dzieł artystki narzucają zastosowanie terminologii opisowej takiej jak np. ten obrazek w górnym lewym roku o formacie prostokąta, co w przypadku recenzji pracy doktorskiej wydaje się raczej niefortunne.

Dlatego też dla przybliżenia zakresu podjętych przez doktorantkę badań i poszukiwań artystycznych nie koncentruję się na pojedynczych pracach. W zastępstwie przytaczam kilka wybranych działań, które w mojej ocenie miały istotny wpływ na ostateczny charakter prezentowanej pracy doktorskiej, szczególnie pod względem uaktywniania odbiorców sztuki.

Dla przykładu, prospołeczne działanie pt. *"Wirtualny opłatek"*, które doktorantka włączyła do swego dorobku w kategorii *"Rysunek w Internecie"*, opatrzone zostało następującym opisem: cytuję - *"Kiedy nie jesteśmy w stanie osobiście podzielić się z kimś opłatkiem, z pomocą przychodzi nam Internet i media społecznościowe. Na swoim fanpage na Facebooku stworzyłam wirtualny opłatek. Każda jego część była indywidualnym rysunkiem, prezentem, ilustracją z życzeniami dla konkretnej osoby, z którą nie mogłam się osobiście połączyć. Pod rysunkiem każda obdarowana osoba mogła odpowiedzieć na życzenia"*.

Powyższy opis nakreśla cel i ogólny plastyczny charakter podjętego działania, lecz nie odnosi się do uzyskanych artystycznych efektów czy analizy stworzonych rysunków. Zabrakło też odpowiedzi czy akcja miała sens, jaki miała zasięg, czy przyniosła jakieś rezultaty i czy zintegrowała adresatów. Przedstawione w dokumentacji printscreen-y to bardzo skromny i powierzchowny obraz całej akcji, nie dający szansy na głębszą analizę. W moim odczuciu, poprzez podjęte działanie doktorantka zwróciła uwagę na rolę mediów społecznościowych w przeciwdziałaniu wykluczeniu, alienacji społecznej i osamotnieniu, co wskazuje na jej dużą wrażliwość. Nie dostaliśmy jednak wiedzy o jej społecznych i artystycznych skutkach.

Podobny niedosyt dotyczy akcji pt. *"Udostępniaj wiedzę"* opatrzonej opisem następującej treści: cytuję - *"Zainicjowałam akcję portretowania poznanych osób, których zdjęcia mogłyby posłużyć za ilustrację wybranych haseł w Wikipedii - wolnej encyklopedii, którą każdy może edytować"*. Deklaracja doktorantki, że rysunki można edytować brzmi niewiarygodnie, w kontekście niemożności sprawdzenia jej funkcjonowania. Brakuje, podobnie jak we wcześniej wspomnianym działaniu prospołecznościowym, opisu i przykładów uzyskanych efektów, a także informacji zwrotnej od adresatów, do których skierowana była cała akcja.

Wymienione powyżej projekty koncentrujące się poza oficjalną galeryjną przestrzenią dowodzą, że Pani **Karolina Pietrzyk**, szukała potencjału w wykorzystaniu swoich umiejętności rysunkowych w działaniach o charakterze partycypacyjnym, uwzględniających współaktywność widza. Należy jednak zauważyć, że od okresu studiów sam charakter rysunku nie uległ zmianie. Analizując dorobek twórczy zamieszczony w przedłożonej dokumentacji nie zauważyłam by wykreowane w tym czasie prace wyzwalały w doktorantce potrzebę modyfikacji dotychczas proponowanego przekazu wizualnego.

Dopiero wystawa będąca podstawą otwarcia przewodu doktorskiego przyniosła autorskiemu rysunkowi nowy wymiar. Niestety prezentacji związanej z wystawą nie towarzyszy żaden opis wyjaśniający założenia ideowe, którymi kierowała się doktorantka realizując eksponowane prace.

Na podstawie, tym razem podpisów i zdjęć zaprezentowanych na czterech stronach formatu A4 próbuję zebrać wiedzę o dziełach i przybliżyć założenia wystawy.

W skład ekspozycji pt. *"Kaloryczna wystawa"* wchodzi:

1. trzy wydruki UV na plexi 4 mm o formacie 100x140 cm;
2. sześć obiektów przestrzennych zamkniętych w białych ramach o formacie około 30X30 cm, a może 20x20cm;
3. pokaz fotograficzny, a może animacja w formacie GIF. prezentowana na tablecie;
4. animacja o czasie nieokreślonym, wielkoformatowa;

Sam tytuł wystawy sugeruje odbiorcy, że zrealizowane dzieła koncentrują się na konsumpcji, a dodatkowo użyty przymiotnik *kaloryczna* przenosi nasze skojarzenia w świat produktów spożywczych. Potwierdzeniem tego założenia są obiekty przestrzenne zamknięte w białych ramach, estetycznie wyeksponowane, które po bliższym zapoznaniu okazują się opakowaniami po słodyczach, czyli śmieciami wyniesionymi do rangi dzieła sztuki. Informacja im towarzysząca: cytat - *"Wejście na jeden stopień spala 0,11 kcal, a zejście - 0,05 kcal"* wyeksponowana w kontekście pobliskich schodów sugeruje, że wspinanie się lub schodzenie po nich, czyli po schodach, jest właściwą formą zwiedzania tego fragmentu wystawy.

Kolejna praca eksponowana w formie cyfrowej na tablecie opatrzona jest tabliczką o następującej treści: *"Jeść czy nie jeść? By stworzyć GIF-y zjadłam: 1 cukierek czekoladowy z nadzieniem 95 kcal, 1 krówkę 40 kcal, 1 miętową pastylkę 12 kcal, 1 cukierek w czekoladzie 50 kcal, 1 małą tabliczkę czekolady 210 kcal, 1 landrynkę 15 kcal, razem 422 kcal"*. Zdjęcia a może animacja zapisane w formacie GIF. odnoszą się do sytuacji przed podjęciem ostatecznej decyzji o posileniu się kalorycznym przysmakiem. Obrazują wewnętrzną walkę rozsądku z pokusą zjedzenia czegoś co jest naganne, bo nie zdrowe, lecz jednak smaczne, poprawiające nastrój czy humor.

Jednym z elementów tej wystawy jest także wielkoformatowa animacja, opatrzona opisem wymieniającym zjedzone produkty, które towarzyszyły procesowi powstawania dzieła. Ponieważ na podstawie jednego kadru nie jestem w stanie opisać istoty tej pracy, pragnę

tylko zwrócić uwagę, że niezbędne było przyswojenie przez doktorantkę 3062 kcal, by to dzieło powstało.

Przytoczone przykłady osiągnięć pozwalają stwierdzić, iż Pani **Karolina Pietrzyk**, należy do twórców poszerzających obszar sztuki o działania wykraczające poza muzealno galeryjny teren, poprzez aktywizowanie odbiorcy i poszerzenie zakresu ich partycypacji. Natomiast ekspozycję pt. *"Kaloryczna wystawa"* należy zaliczyć już do przedsięwzięć problemowych, w którym posługując się formą plastyczną przekazuje odbiorcy niewerbalny komunikat. Ideą tego rodzaju aktywności jest wpływanie na postępowanie ludzi, wywoływania u nich określonych reakcji i emocji.

2. Ocena osiągnięć artystycznych i naukowych;

Przedstawiony przez Panią **Karolinę PIETRZYK** wykaz aktywności twórczej obejmuje okres od 2009 roku do 2017 roku, czyli do daty złożenia gotowej rozprawy doktorskiej. Wskazany przedział czasowy uwzględnia udział w wystawach zbiorowych organizowanych w ramach odbytych studiów licencjackich w Kolegium Sztuk Pięknych w Kazimierzu Dolnym oraz w trakcie niestacjonarnych studiów drugiego stopnia w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie.

W kategorii wystawy indywidualne artystka wymienia trzynaście wystaw, z czego w przypadku sześciu jako miejsce ich organizacji wskazuje media społecznościowe (Instagram i Facebook). Jako wystawa indywidualna zgłoszona została także akcja prospołecznościowa pt. *"Podziel się opłatkiem"* zainicjowana przez artystkę na Facebook-u w 2013 roku.

W przypadku tych osiągnięć doktorantka nie podała adresu wskazującego miejsce zorganizowania wirtualnych prezentacji i recenzent nie ma możliwości zweryfikowania sześciu wyżej wymienionych aktywności jako organizacji wystaw indywidualnych. Natomiast na autorskich stronach doktorantki na Instagramie i Facebooku wśród innych zdjęć dokumentujących prywatne życie odnajdujemy zdjęcia jej prac graficznych, malarskich i rysunkowych. Jest to jak u większości użytkowników tego typu portali zbiór luźno wrzuconych zdjęć dokumentujących kolejne nowe życiowe wydarzenia i artystyczne osiągnięcia. Nie ma tam też informacji, lub jakiegokolwiek komentarza, że upublicznienie tych dzieł odbywa się ramach tzw. wystaw indywidualnych. W związku z powyższym recenzentowi trudno zakwalifikować zaproponowaną przez doktorantkę formę prezentacji prac do kategorii wystaw indywidualnych.

Umieszczenie dzieł na własnej stronie fanpage w formie zaproponowanej przez doktorantkę, należy uznać jako otwarte udostępnienie własnej twórczości oraz sposób na dokumentowanie oraz potwierdzanie aktywności artystycznej.

Media społecznościowe (Instagram i Facebook) mają wpływ na funkcjonowanie sztuki w obiegu społecznym, są kolejną nową (a właściwie już starą) platformą upubliczniania twórczych dokonań i niezasadne byłoby niekorzystanie z mocy ich przekazu. Organizacja wystaw indywidualnych może odbywać się w wirtualnych galeriach, i tak się zresztą dzieje, jednak z zastrzeżeniem, że podlega takim samym regułom upublicznienia jak wystawa

indywidualna w realnej galerii sztuki gdzie mamy możliwość uzyskania informacji o technice, wymiarach oraz zapewnione zostały warunki do poznania poszczególnych dzieł "z bliska", a nie tylko poprzez ogólne perspektywiczne rzuty lokalu. Ponadto każda prezentacja dzieła sztuki uwzględniać powinna zasadę weryfikacji oraz odpowiedzialność twórcy a także organizatora/institucji za jej poziom artystyczny i jakość aranżacji.

Podkreślam, nie kwestionuję wartości artystycznej dzieł Pani **Karoliny Pietrzyk**, lecz wskazanej aktywności z nią związanej nie mogę ocenić w kategorii wystaw indywidualnych.

Kolejne cztery zgłoszone przez Panią **Karolinę Pietrzyk** wystawy indywidualne miały miejsce na terenie macierzystej uczelni, z czego wystawa pt. "*Kaloryczna wystawa*" powstała w ramach programu studiów doktoranckich i była niezbędna dla otwarcia przewodu doktorskiego, kolejna wystawa zgłoszona pod tytułem "*Seria plakatów do Festiwalu filmowych*" była uczelnianą prezentacją w ramach obrony dyplomu magisterskiego, a dwie następne podsumowaniem procesu edukacyjnego na studiach drugiego stopnia.

Potwierdzenia informacji o indywidualnej prezentacji projektu identyfikacji wizualnej Galerii MiniArt w Polskim Radiu w 2016 roku oraz plakatów autorstwa Pani **Karoliny Pietrzyk** w Klubie Twórców Reklamy w 2015 roku nie znalazłam na stronach internetowych wymienionych organizatorów. Doktorantka w dostarczonej dokumentacji nie udokumentowała wskazanego osiągnięcia.

Natomiast odnośnie przygotowanej identyfikacji wydarzenia charytatywnego pt. "*Stawiamy Beatę na nogi*", należy zaznaczyć, że ma ona znamiona osiągnięcia projektowego skierowanego na promocję ważnego społecznie wydarzenia i trudno zakwalifikować je jako wystawę indywidualną.

Do kategorii udział w wystawach zbiorowych Pani **Karolina Pietrzyk** zakwalifikowała uczestnictwo w trzynastu grupowych prezentacjach na przestrzeni 2009-2014 roku. Podobnie jak w przypadku wystaw indywidualnych część aktywności twórczej miała miejsce jeszcze w trakcie studiów licencjackich w Kolegium Sztuk Pięknych w Kazimierzu Dolnym (pokaz pracy licencjackiej) oraz studiów drugiego stopnia w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Należy zauważyć, że aktywność artystyczna w ramach wystaw zbiorowych jest bogatsza niż w przypadku wystaw indywidualnych, chociaż i one prawie wszystkie odbyły się w mieście Warszawa, a żadna z wystaw poza granicami kraju. Właśnie brak aktywności w zakresie uczestnictwa i upubliczniania swego dorobku artystycznego na międzynarodowych wystawach jest słabym ogniwem aktywności doktorantki.

Zdecydowanie lepiej, a wręcz najlepiej w tym zakresie prezentuje się kategoria nagród i wyróżnień, gdzie Pani **Karolina Pietrzyk** może się pochwalić siedmioma osiągnięciami w zakresie projektowania graficznego.

Co prawda należy zaznaczyć, że nie pełna jest informacja dotycząca identyfikacji wizualnej przygotowanej dla Roberta Lewandowskiego, gdyż doktorantka nie podała organizatora konkursu lub instytucji przyznającej Jej nagrodę. Z wymienionych przez doktorantkę osiągnięć na szczególną uwagę zasługują następujące trzy pozycje: zdobycie III miejsca na Festiwalu artystycznym Market Art w Poznaniu, nominacja w konkursie reklamowym Young

Creatives Integrated w Warszawie oraz zakwalifikowanie się w 2015 roku do udziału w Międzynarodowym Festiwalu Reklamowym Golden Drum Off.

Dostarczona dokumentacja nie potwierdza uczestnictwa doktorantki w konferencjach, sympozjach czy międzynarodowych warsztatach artystycznych.

Rozdział pt. "Opis działalności dydaktycznej" nie zawiera opisu deklarowanego w tytule. Znajduje się w nim tylko informacja o prowadzeniu zajęć ze studentami min. warsztatów dla studentów z reklamy własnej twórczości oraz pomocy w tworzeniu Galerii Mini Art w foyer Studia Koncertowego Polskiego Radia. Zdecydowanie brakuje programu samodzielnie prowadzonych zajęć, konspektów prowadzonych zajęć, wykazu realizowanych tematów, opisu założeń ideowych z nimi związanych, uzasadnienia celu jaki im był przypisany oraz informacji proponowanej metodologii pracy.

Pomimo wymienionych powyżej uchybień, które według recenzenta prawdopodobnie wynikają z niedoinformowania, wskazane przykłady osiągnięć, aktywności artystycznej i projektowej potwierdzają zaangażowanie i zawodowe kwalifikacje Pani **Karoliny Pietrzyk**.

3. Ocena rozprawy doktorskiej

Pani mgr **Karolina PIETRZYK** jako oryginalne dokonanie artystyczne będące podstawą ubiegania się o nadanie stopnia doktora sztuki przedstawiła dzieło pt. „*Dotrzymaj tempa sztuce*” przygotowane pod opieką promotora dr hab. Jacka Staszewskiego. Przedłożona praca doktorska składa się z dzieła artystycznego opatrzonego opisem w języku polskim i angielski.

Doświadczenia zdobyte podczas realizacji ekspozycji pt. "*Kaloryczna wystawa*" przygotowanej na otwarcie przewodu doktorskiego, w pełni przekładają się na finalne artystyczne dzieło pracy doktorskiej pt. „*Dotrzymaj tempa sztuce*". Tematyka prac prezentowanych w ramach obu wystaw oscyluje wokół wątków związanych z jakością naszego życia. W pierwszym przypadku odnosi się do konsumpcji a w drugim do aktywności fizycznej.

Przygotowując ekspozycję pracy doktorskiej, Pani **Karolina PIETRZYK** założyła, że prezentowana sztuka, a w Jej przypadku sztuki plastyczne oprócz skłaniania do refleksji może mobilizować do ruchu, czyli wiązać rozwój duchowy z fizycznym. Dobra forma fizyczna odbiorcy jest niezbędna dla głębszego zrozumienia idei zawartych w sztuce, a w przypadku artysty do jego zaangażowania się w proces twórczy. W konsekwencji tej teorii, żeby obejrzeć rysunki prezentowane na wystawie widz zmuszony jest do wykonania określonych ćwiczeń, narzuconych mu przez doktorantkę poprzez niekonwencjonalne wyeksponowanie obiektów. Zasada podobna jest do tej obowiązującej na siłowni gdzie urządzenia postawione w białej sali wymuszają na nas określone ruchy rozwijające tylko ustalone partie ciała.

W konsekwencji poszukiwań twórczych Pani **Karolina PIETRZYK** stworzyła czternaście prac rysunkowych, które aktualnie prezentowane jako praca doktorska pt. *"Dotrzymaj tempa sztuce"*.

Na wystawę składa się pięć stacji (takie określenie przypisała im doktorantka).

- Stacja 1 - pomiar masy ciała;
- Stacja 2 - przysiady;
- Stacja 3 - skłony głowy w górę i dół;
- Stacja 4 - wyskoki;
- Stacja 5 - wymachy rąk;

W przypadku poszczególnych stacji sposób wyeksponowania pracy wymusza określony zestaw ćwiczeń. I tak np. stacja 2, poprzez powieszenie rysunków nisko nad podłogą, zmusza odbiorcę do wykonania serii przysiadów; stacja 3 mobilizuje do wykonania skłonów głową w górę i w dół gdyż rysunek o długości 360 cm i szerokości 60 cm prezentowany jest w pionie; stacja 4 wymusza wykonanie wyskoków, ponieważ rysunek wisi bardzo wysoko nad podłogą; stacja 5 mobilizuje do wymachów rękoma po obwodzie koła, gdyż łukowate formy dominujące w rysunku podpowiadają taki rodzaj ćwiczenia.

Do dokumentacji pracy doktorskiej dołączony został materiał w formie video, w którym doktorantka prezentuje w relacji z własnymi dziełami rodzaj wykonywanych ćwiczeń poprawiających jej stan duchowy a także kondycję fizyczną niezbędną do dalszej twórczej pracy. Uskuteczniacie ćwiczenia narzucają sekwencyjność odbioru prezentowanego dzieła. W następstwie ruchów ciała i związanego z tym przesuwanego się pola widzenia, oglądanie prac odbywa się według mapy precyzyjnie wyznaczonej przez doktorantkę. Tym samym autorka decyduje w jakiej kolejności nasz zmysł wzroku poznaje poszczególne kadry rysunku, by następnie złożyć je w jedną całość. Pani **Karolina PIETRZYK** dokładnie zaprogramowała przebieg przyswajania poszczególnych elementów wystawy, zakładając że nie wszystkie fragmenty dzieła widz zobaczy. Dzieje się tak np. w przypadku osób o niskim wzroście lub ograniczonej wydolności fizycznej tzn. możliwości wyskoku. Co prawda w zamian, ci odbiorcy sztuki otrzymują większe szanse na wnikliwe przeanalizowanie prac wiszących nisko nad podłogą.

W pracy doktorskiej, Pani **Karolina PIETRZYK** zaprezentowała swoje umiejętności rysunkowe, które rozwinęła jeszcze w trakcie studiów magisterskich i należy założyć, że ostatnie lata poszukiwań formy dla wypowiedzi artystycznej poprzez linearny rysunek miały bezpośredni wpływ na kształt przedstawionej pracy doktorskiej. Po próbach pokazanych na wystawie pt. *"Kaloryczna wystawa"*, artystka powróciła do charakterystycznej dla niej spontanicznej, emocjonalnej kreski obrazującej postać ludzką. Zauważyć można jednak pewną modyfikację, gdyż interpretacja figury ludzkiej nie jest już dominującym motywem rysunków. Coraz częściej w proponowanym przekazie wizualnym pojawiają się abstrakcyjne znaki uaktywniające proces skojarzeniowy odbiorcy.

W przedłożonej pracy doktorskiej przedstawiona problematyka wiąże proces zewnętrznej estetyzacji naszego ciała (poprzez wykonywane ćwiczeń) z tym przynależnym do sfery duchowej, wynikającym z emocjonalnych przeżyć będących następstwem kontaktu wzrokowego z dziełem sztuki.

Założeniem zaplanowanych badań artystycznych było znalezienie rozwiązania dla połączenia dwóch rodzajów doznań: estetycznych i fizycznych. Mamy tutaj do czynienia z próbą znalezienia miejsca styku pomiędzy fizycznym terytorium a tym duchowym, dającym odczucie odbiorcy bycia w dwóch lokalizacjach naraz.

Według ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Art. 13. ust.1.) rozprawa doktorska poza oryginalnością dokonania artystycznego powinna także wykazywać ogólną wiedzę teoretyczną kandydata w danej dyscyplinie artystycznej. Towarzyszący pracy artystycznej opis tego dokonania skupia się na uzasadnieniu i opisie prezentowanej pracy doktorskiej. Nie poddaje on jednak analizie dzieł o podobnej problematyce, gdzie aktywność fizyczna jest także jednym z elementów procesu twórczego (Tony Orrico, Marina Abramovic, Julius von Bismarck, Gosia Włodarczak). Doktorantka wspomina, o fascynacji ludzką fizycznością już w Grecji, o ideach głoszonych przez filozofów, lecz brak głębszej refleksji nad teoriami czy cytatami. Jeżeli w części teoretycznej, doktorantka pisze: cytat - *"Od dawnych czasów ludzkie ciało inspiruje SETKI pokoleń twórców z różnych dziedzin - od artystów, przez biologów, aż po matematyków"* to jest to okazja do wykazania się przez doktorantkę wiedzą w tym zakresie. Praca opisowa nie przytacza też wniosków jakie doktorantka wyniosła z całego procesu twórczego.

4. Konkluzja (ocena spełniania przez rozprawę doktorską warunków określonych w art. 13 ust. 1 ustawy).

Przedstawiona dokumentacja dotycząca procesu doskonalenia umiejętności twórczych w zakresie sztuki potwierdza, że doktorantka **Karolina PIETRZYK** jest osobą o ukształtowanej osobowości twórczej, posiadającą określony obszar własnych poszukiwań rysunkowych. W ramach przedłożonego doktoratu **zaprezentowała oryginalne rozwiązanie problemu artystycznego**. Dorobek artystyczny i osiągnięcia twórcze Pani **Karoliny PIETRZYK** stanowią wkład w rozwój sztuki współczesnej.

Niniejszym stwierdzam, że przedstawiona rozprawa doktorska spełnia warunek określonych w art. 13 ust. 1 ustawy o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, stawiany kandydatom ubiegającym się o uzyskanie stopnia doktora sztuki.

W związku z powyższym popieram nadanie stopnia doktora sztuki Pani mgr **Karolinie PIETRZYK** w dziedzinie sztuk plastycznych, w dyscyplinie artystycznej sztuki piękne.

.....
Podpis recenzenta